

ВИБІР СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА, ЯК ЕЛЕМЕНТА ФРАГМЕНТАРНОЇ ГАЛУЗІ

Железняк К.Л.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями.

Розвиток та стабілізація народного господарства в сучасних умовах ставить певні рамки та умови розвитку транспортної галузі, як важливішої складової. В зв'язку з цим транспорту приділяється все більш зростаюча увага. Вплив ефективності діяльності транспорту на підвищення ефективності всього народного господарства незаперечний і це ставить його в число найважливіших сфер, які потребують особливої уваги, щодо напрямків їх розвитку.

Особливе місце в транспортній галузі належить автомобільному транспорту, який займає переважну долю в вантажних та пасажирських перевезеннях. Є всі підстави стверджувати, що стратегії розвитку автомобільного транспорту, як галузі, мають визначальний вплив на розвиток всього народного господарства. Отже проблеми формування та реалізації стратегії розвитку автомобільного транспорту становлять не просто самостійну мету, а й мають народногосподарське значення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

Немає нічого дивного в тому, що розв'язанню задач, які постають в сфері вирішення проблеми підвищення ефективності автомобільного транспорту, присвячена велика кількість наукових та практичних досліджень.

Зазвичай, використання класичного підходу до визначення та застосування загально прийнятих методів визначення стратегій розвитку, які відносяться до класичних, дає певний позитивний результат. Проте транспортна галузь, а особливо автомобільні вантажні перевезення, потребують специфічного підходу до їх вирішення. Серед досліджень, які присвячені вирішенню поставлених проблем, слід відзначити роботу Вагнер І.М [1], в якій пропонується застосовувати ряд специфічних стратегій, які можуть бути найбільш ефективними саме для транспортної галузі. До них слід віднести стратегію спеціалізації, що передбачає концентрацію уваги на одному виді бізнесу. Суб'єкт підприємницької діяльності з надання транспортних послуг, який ставить за мету вихід на нові ринки та має на меті запропонувати нові види перевезень може також застосувати стратегію диверсифікації. Підприємства з надання транспортних послуг, які мають свою нішу на ринку та сформовану клієнтську базу можуть використовувати ще і стратегії зростання, а саме один з її різновидів – модернізуючи (покращуючи) стратегії. Вибір даної групи стратегій, як найбільш ефективних для вантажного автотранспорту був зумовлений тим, що транспортна галузь перебуває у постійному вдосконаленні.

Формулювання цілей статті

Визначити найбільш прийнятні стратегії розвитку для малих та середніх вантажних автомобільних підприємств на з урахуванням специфіки автомобільного транспорту, як галузі народного господарства.

Склад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів

Загальноприйнятим вважається факт, що транспорт відноситься до зрілих галузей [2], особливостями яких є:

- зменшення підйому галузі внаслідок загострення конкуренції;
- галузевий прибуток зменшується;
- труднощі з винаходом і створенням нових продуктів та інше.

Відповідно, основними стратегіями зрілих галузей являються: стратегія зменшення витрат; стратегія диференціації продукту; стратегія фокусування.

Проте, оскільки вантажний автомобільний транспорт має велику кількість малих та середніх підприємств, а в сучасних умовах в його діяльності бере значна участь індивідуальних перевізників, то його слід віднести до фрагментарних галузей. Особливо слід відмітити, що на ринку внутрішніх вантажних перевезень неможливо визначити єдиного ринкового лідера. Враховуючи, що М. Портер [3] відносить до фрагментарних галузей галузі, де до частки чотирьох провідних фірм належить менше 40% ринку, такий висновок стає ще більш обґрунтованим. Крім того, у фрагментарних галузях підприємства конкурують за порівняно невеликі частки ринку, що характерно для учасників вантажних автомобільних перевезень. Слід зазначити, що фрагментарний тип галузей характерний для продуктів на ранніх стадіях життєвого циклу.

Фрагментарну галузь можна також охарактеризувати за такими ознаками: низькі бар'єри для входу в галузь; незначні витрати; невеликий обсяг виробництва тому відсутня економія на масштабі виробництва; безпосередній зв'язок зі споживачем; різноманітність потреб; незначні фінансові накопичення, висока продуктова диференціація (часто за рахунок іміджу фірм).

На цій підставі вантажний автомобільний транспорт повністю відповідає ознакам фрагментарної галузі і для нього можуть застосовуватись теоретичні та методологічні підходи, визначені для фрагментарних галузей.

Найчастіше у фрагментарних галузях використовуються такі види стратегій, як створення та використання стандартних послуг, збільшення споживацької вартості за допомогою інтеграції товарів і послуг; вузька продуктова лінія; обслуговування вузького кола клієнтів; концентрація та максимальне використання ресурсів в межах вузької географічної території. Означені стратегії повністю відповідають потребам автомобільного транспорту та успішно можуть застосовуватись в певних конкретних умовах. Проте питання вибору конкретного набору стратегій, які слід застосовувати в тих чи інших умовах для конкретного підприємства залишається відкритим. З поміж достатньо великої кількості різних методів найбільш прийнятними слід вважати два підходи.

Перший базується на тому, що для визначення своєї конкурентної позиції та вибору найбільш підходящої стратегії слід використовувати метод бенчмаркінгу, який дає змогу більш повно визначити розмір конкурентної переваги. На основі порівняння діяльності підприємств-конкурентів в фрагментарній галузі та підприємств-лідерів з інших галузей можна визначити, що вони роблять краще ніж підприємство, що провадить роботи по вдосконаленню своєї діяльності, та застосувати визначені найкращі підходи в своїй діяльності. Це дасть змогу скоротити витрати, підвищити прибуток, оптимізувати структуру та стратегічну діяльність підприємства.

Другий визначає, що вибір стратегій для конкретних умов, в яких знаходиться підприємство, може проводитись на основі моделювання, зокрема з застосуванням SWOT-аналізу [3]. Такий підхід має в своїй основі кількісну оцінку порівнюваних стратегій, що ставить його в переважне становище та надає більшої впевненості в тому виборі, який приймається до застосування.

Таким чином для підвищення ефективності автомобільного транспорту, зокрема вантажних перевезень, необхідно розглядати до застосування наступні стратегії:

- стратегію протистояння сильним сторонам конкурента;
- стратегію вакантної ніші;
- стратегію спеціалізації;
- стратегію виключної диференціації;
- стратегію зростання за рахунок придбань та поглинань;
- стратегію використання слабких сторін конкурента.

Конкретизація вибору переважної стратегії в певних умовах для конкретного підприємства залежить від того, які з вищенаведених підходів застосовується.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямленні

Таким чином, ефективне впровадження вибраних стратегій для підприємств автомобільного вантажного транспорту дасть змогу:

- забезпечити їх стабільне функціонування та постійний розвиток у галузі;
- швидко реагувати на зміни у середовищі;
- надавати якісні послуги щодо перевезення вантажу;

- сформувати свою стабільну клієнтську базу;
- зекономити кошти та ресурси;
- впровадити новітні технології для транспортування вантажів;
- зайняти свою нішу на ринку;
- оптимально використовувати наявний кадровий потенціал тощо.

Вибрані для конкретних умов стратегії необхідно постійно переглядати та використовувати залежно від вимог, які диктує ринок. Кожна з них буде ефективною лише тоді, коли керівництво транспортного підприємства при розробленні стратегій врахує результати аналітичного дослідження впливу всіх факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, додасть максимум зусиль для впровадження стратегій та буде здійснювати постійний моніторинг ринку.

Подальший розвиток досліджень в цьому напрямку передбачає зосередження зусиль по розробці більш досконалих методів кількісної оцінки стратегій в залежності від умов конкретного підприємства та можливостей отримання техніко-економічних характеристик процесу вдосконалення діяльності підприємства. Основою для такої кількісної оцінки стає все більш зростаюча ефективність застосування електронних носіїв інформації в процесах управлінського обліку та поглиблення інтеграційних зв'язків в транспортній галузі.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Вагнер І.М. Обґрунтування доцільності використання корпоративних стратегій для підприємств автомобільного вантажного транспорту / Вагнер І.М.; Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць № 1(12)2012 http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2012_1/part1/22.pdf
2. Корецький М.Х. Стратегічне управління /Корецький М.Х., Дегтяр А.О., Дацій О.І.; - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 240 с.
3. Портер М., Конкуренція/Портер М.; пер. с англ.- М.: Издательский дом «Вильямс», 2000. – 495 с.
4. Железняк К.Л. Методологічні засади кількісної оцінки параметрів при стратегічному плануванні в динаміці /Железняк К.Л. // Вісник НТУ, ТАУ. - 2008. - Вип.17.

РЕФЕРАТ

Железняк К.Л. Вибір стратегії розвитку автотранспортного підприємства, як елемента фрагментарної галузі. / Катерина Леонідівна Железняк // Вісник. – К.: НТУ – 2012. – Вип. 26.

об'єкт дослідження або розроблення — вантажні автотранспортні підприємства, як підгалузь автомобільного транспорту;

мета роботи — визначення номенклатури стратегій та їх вибору для конкретних умов розвитку вантажних автомобільних перевезень, як фрагментарної галузі;

методи дослідження — логічний та SWOT-аналіз;

результати та їх новизна - визначено конкретну номенклатуру стратегій з переліку тих, які застосовуються в фрагментарних галузях;

ступінь впровадження — дослідження носять теоретичний характер та їх результати застосовуються в учбовому процесі.

взаємозв'язок з іншими роботами - базується на результатах досліджень автора по SWOT-аналізу;

рекомендації щодо використання результатів роботи результати роботи можуть бути впроваджені в малих та середніх автотранспортних підприємствах для підвищення їх конкурентоздатності;

галузь застосування — вантажні перевезення автомобільним транспортом;

значущість роботи та висновки - ефективно впровадження вибраних стратегій для підприємств автомобільного вантажного транспорту дасть змогу: забезпечити їх стабільне функціонування та постійний розвиток у галузі; швидко реагувати на зміни у середовищі; надавати якісні послуги щодо перевезення вантажу;

прогнози припущення про розвиток об'єкту дослідження — з подальшим розвитком народного господарства значення вантажних автомобільних перевезень буде безумовно посилюватись на фоні загострення конкурентної боротьби. При цьому формування та вибір стратегій розвитку підприємств буде набирати більшого значення

КЛЮЧОВІ СЛОВА: АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ, ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ, ФРАГМЕНТАРНА ГАЛУЗЬ, СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ.

ABSTRACT

Zheleznyak K.L. Motor transport enterprise strategy selection, as a part of fragmentary industry. / Kateryna Leonidivna Zheleznyak // Visnyk. – K.: NTU – 2012. – Vol. 26.

research or development object – motor freight enterprises as motor transporting subsector;

purpose – strategies nomenclature determination and their selection for specific conditions of the road haulage industry development, as a part of fragmentary industry;

methods – logical and SWOT-analysis;

results and novelty – specific strategy nomenclature defined among ones used in fragmentary industries;

degree of implementation – researches are theoretical and their results are used in the educational process.

interconnection with other works – based on the researches results of the SWOT-analysis author;

recommendations for use of the work – results can be implemented in small and medium motor transport enterprises to increase their competitiveness;;

segment of use – road motor freight transportation;

importance of the work and conclusions – the effective implementation of selected strategies for road motor freight transportation will allow: to ensure their stable functioning and constant development in the sector, quickly react to changes in the environment; provide quality services for the cargo transportation;

forecast assumptions about the development of the object of study – counting the further development of the national economy, value of road haulage will certainly be strengthened on the background of increased competitiveness. Therefore development strategies formation and selection on the enterprises will gain more importance

KEY WORDS: ROAD TRANSPORT, TRUCKING, FRAGMENTARY INDUSTRIES, DEVELOPMENT STRATEGY.

РЕФЕРАТ

Железняк Е.Л. Выбор стратегии развития автотранспортного предприятия, как элемента фрагментарной отрасли. / Екатерина Леонидовна Железняк // Вестник. – К.: НТУ – 2012. – Вып. 26.

объект исследования или разработки — грузовые автотранспортные предприятия, как подотрасль автомобильного транспорта;

цель работы — определение номенклатуры стратегий и их выбора для конкретных условий развития грузовых автомобильных перевозок, как фрагментарной сферы;

методы исследования — логический и SWOT-анализ;

результаты и их новизна — определена конкретная номенклатура стратегий из перечня применяемых в фрагментарных отраслях;

степень внедрения — исследования носят теоретический характер и их результаты применяются в учебном процессе;

взаимосвязь с другими работами — базируется на результатах исследований автора по SWOT-анализа;

рекомендации по использованию результатов работы — результаты работы могут быть внедрены в малых и средних автотранспортных предприятиях для повышения конкурентоспособности;

область применения — грузовые перевозки автомобильным транспортом;

значимость работы и выводы — эффективное внедрение выбранных стратегий для предприятий автомобильного грузового транспорта позволит: обеспечить их стабильное функционирование и постоянное развитие в отрасли; быстро реагировать на изменения в среде; предоставлять качественные услуги по перевозке груза;

прогнозные предположения о развитии объекта исследования — с дальнейшим развитием народного хозяйства значение грузовых автомобильных перевозок будет, безусловно, усиливаться на фоне обострения конкурентной борьбы. При этом формирование и выбор стратегий развития предприятий будет набирать большее значение

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: АВТОМОБИЛЬНЫЙ ТРАНСПОРТ, ГРУЗОПЕРЕВОЗКИ, ФРАГМЕНТАРНАЯ ОБЛАСТЬ, СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ.